

Ceny ogłoszeń
za wiersz milime-
trowy przed izłoty
w tygodniu 650 gr., za
tekstem 40 gr. Ogło-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc., a swia-
teczne 25 proc. dro-
żej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy
Dla poszukujących
pracy 5 gr. za wy-
raz. Najmniej 1 zł.
za zastrzeżenie miejsca
dla ogłoszenia 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Prenumerata wy-
osi miesięcznie
2.-
Ad
KRAKOW
Biblioteka Jagiellońska
Sw. Anny 12
Konto
P.K.O. Katow.

ODDZIAŁY: KIELCE, Marsz Focha 26 (róg Sienkiewicza) tel. 13-78; BĘDZIN, Małachowskiego 74; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14 i Królowej
Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELADZ, Miłowska Nr. 5. GRODZIEC, ulica Legionów, tel. 16.

WSZYSTKIM, którzy tak łecznie wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi zwłokom
drogiego mego męża

b. p. LEOPOLDA SZPIGLA

i którzy w tak ciężkich dla mnie chwilach okazali mi tyle przyjaźni lub też przestali słowa
współczucia, składam serdeczne podziękowanie.

ZONA.

Pod Madrytem wojskom czerwonym grozi duże niebezpieczeństwo

PARYŻ, 25. 9. — Położenie wojsk
czerwonych na wszystkich odcinkach
frontu hiszpańskiego pogarsza się z
dnia na dzień.

Sytuacja przedstawia się w dodat-
ku fatalnie jeszcze z tego powodu, że
wśród czerwonych wojsk, jak również
wśród grup popierających rząd czerwo-
ny, panuje rozprężenie i zaznacza się
wyraźny brak jednolitego kierowni-
ctwa.

Na północy w okolicy Somosiery do-
szło do zaciętej bitwy, przy czym czer-
woni ponieśli duże straty.

W Madrycie wydano odezwę wzy-
wającą wszystkich mężczyzn zdolnych
do noszenia broni do udania się bez-
względnie na front, a to dlatego, że st-
licy zagraża poważne niebezpieczeń-
stwo.

Ażby zatrzymać ofensywę wojsk

narodowych na Madryt, czerwoni w
srodę wieczorem otworzyli służę zapo-
ry wodnej na rzece Alberche w dopły-
wie Tajo, wypuszczając ponad 1 milio-
nów metrów sześciennych wody. Po-
wódz w ten sposób powstała zalala od-
cinek szerokiej doliny w odległości 3
km. w górę od Talavera, gdzie pow-
stańcy przygotowali pozycje.

Jak donosi agencja Havasa, następ-
stwa tej powodzi nie są jeszcze dokład-
nie znane.

Akcja lotników narodowych daje
korzystne rezultaty. Oto wedle ostat-
nich doniesień, w ciągu pięciu dni lot-
nicy narodowi zestrzelili 22 samoloty
należące do wojsk madryckich.

Uruchomienie belgijskiej szklarni w Zabkowicach

Nieczynna od pewnego czasu bel-
gijska fabryka szkła w Zabkowicach
podjęła pracę, zatrudniając na razie
215 robotników. Spodziewane jest za-
trudnienie dalszych 100 robotników.

Kino na 15 tys. widzów

W Moskwie wybudowano największe
kino na świecie, które może pomieścić
15.000 widzów.

Katolicy przestali list i obraz

Matki Boskiej Częstochowskiej wojskom narodowym w Hiszpanii

Na ręce naczelnego dowódcy wojsk
narodowych w Hiszpanii, generała
Franco, z inicjatywy jednego z ofic-
rów rezerwy i OO. Paulinów, wysłano
z Częstochowy piękną kopię cudowne-

go obrazu Matki Boskiej Częstochow-
skiej, na której odwrocie napisano po-
lacinie:

— Niech Najświętsza Maria Panna
Królowa Korony Polskiej, swoją ma-

cierzyńską opieką strzeże, broni i wspo-
maga katolików hiszpańskich, cierpią-
cych za Boga i ojczyznę.

Podpisał O. Pius Przeździecki, ge-
nerał zakonu OO. Paulinów.

—HH—

Nieustępliwość Mussoliniego

LONDYN, 25. 9. Prasa londyńska
donosi, że wczoraj prowadzone były w
Rzymie rozmowy pomiędzy Mussol-
nim a przedstawicielami dyplomatycz-
nymi Francji i Anglii, których tem-
tem była nowa sytuacja wytworzona
po uchwale genewskiej.

Duce wykazywał daleko idącą re-
zerwę i nieustępliwość. Pewnem jed-
nak jest, że dotychczas rząd włoski nie
powszednie jeszcze żadnej decyzji w spra-
wie swego stosunku do Genewy.

W kołach francuskich i angielskich
przypuszczają, że Włochy nie zerwą
definitywnie z Genewą, lecz odrzucą na
razie wszelką formę współpracy z Li-
gą.

Liga Narodów obraduje...

Przemówienie min. Edena

GENEWA, 25. 9. PAT. W dniu dzia-
siejszym Zgromadzenie Ligi Narodów
przystąpiło do debaty generalnej, w
której jako pierwszy mówca zabrał
głos delegat Wielkiej Brytanii min.
spraw zagranicznych Eden, który na-
wstępnie omówił ogólną sytuację poli-
tyczną, podkreślając, iż nie przedsta-
wia się ona zbyt pomyślnie, głównie z
powodu rywalizacji nacjonalizmów i
poszczególne ustrojów oraz z powo-
du zahamowania międzynarodowych
obrotów handlowych i olbrzymich wy-
datków na zbrojenia. Mówca opowia-
da się za stosowaniem większej tole-
rancji do form innych rządów i pod-
kreśla, że zasadniczą cechą tradycji na-
rodu brytyjskiego przy głębokim prze-
wiązaniu do demokracji i wolnościowe-
go ustroju Wielkiej Brytanii jest to-
lerancja w stosunku do ustrojów in-
nych narodów. Zasadę tę poleca mini-
ster wszystkim państwom świata.

Przechodząc do spraw, związanych
z dążeniem do utrzymania pokoju, min.
Eden podkreśla, że przez podpisanie
paktu Ligi Narodów oraz paktu pary-
skiego sygnatariusze zobowiązali się
do nie uciekania się do wojny, przy-
czym najlepszym pomostem do utrzy-
mania pokoju jest — zdaniem mówcy —
Liga Narodów, na której też opie-
rać się będzie zawsze polityka Wiel-
kiej Brytanii.

W dalszym ciągu min. Eden opo-
wiada się za wzmocnieniem instytucji
genewskiej i ulepszeniem jej mechaniz-
mu, stwierdzając jednocześnie koniecz-
ność reformy paktu.

Co się tyczy zbrojeń Eden przyzna-
je, że Anglia wykonywała obecnie roz-
legły plan zbrojeń, które trwać będą
tak długo, dopóki nie dojdzie do mię-
dzynarodowego układu, ograniczają-
cego zbrojenia. Do takiego układu
Wielka Brytania chciałaby się przyłą-
czyć. Mówca kładzie przy tej okazji
nacisk na konieczność rozbrojenia ma-
ralnego, które towarzyszyć winno roz-
brojeniu materialnemu. Mówca zale-
ca na koniec zawarcie konwencji, po-
stanawiającej jawność wydatków na
zbrojenia poszczególnych państw.

Sprawcy zamachów bombowych w Zagłębiu Dąbrowskim w rękach policji

Już od dłuższego czasu można było
zaobserwować na terenie Zagłębia
wzmogłą akcję zamachów bombow-
wych. Po dłuższym dochodzeniu poli-
cja sosnowiecka aresztowała trzech
członków Stronnictwa Narodowego. —
Są to:

Józef Hieyngier, Bronisław Grudnie-
wicz i Henryk Zawadzki.

W czasie rewizji znaleziono w ich
mieszkaniach
rurki szklane do fabrykowania bomb,
proce do wybijania szyb i t. p.

Policja ustaliła, iż kierownikiem
akcji całej był Hieyngier, materiał wy-
buchowy sporządzał Grudniewicz, a
bombę podrzucał Zawadzki.

W związku z zamachem na kino

„Palace“, policja przeprowadziła re-
wizję w ogródku ojca Grudniewicza
przy ul. Wyspiańskiego, gdzie
znaleziono zakopane w ziemi dwie
bomby: jedną zwyczajną lontową, a
drugą o mechanizmie zegarowym.

Wszyscy trzech zamachowcy zostali
przytrzymani i oddani do dyspozycji
władz sądowych.

„Czy chcielibyście, by wybuchła nowa wojna europejska?”

Co odpowiada na to pytanie dzisiejsza młodzież niemiecka

(Korespondencja własna)

Przy Unter den Linden mieści się muzeum wojska, którego ekspozycje stanowią chlubę Niemiec.

Zaopatrzony w bilet i przewodnik, zacząłem zwiedzać, szło mi to jednak bardzo opornie, gubiłem się w labiryncie ekspozycji, a niezwykle zwinny przewodnik mało mi pomagał. W pewnej chwili podszedł do mnie jakiś chłopiec, wyglądający na 14, 15 lat i zapytał: „Pan jest zapewne cudzoziemcem?”. Gdy dowiedział się, że jestem Polakiem, zaproponował wspólne zwiedzenie.

Towarzysz mój miał na sobie szare cywilne ubranko. Ciemna opalona cera stanowiła silny kontrast z białymi zębami i jasno niebieskimi oczami. Lewa ręka ujęta w łupki i okryta bandażem wisiała bezwładnie na ten temblaku.

Rozopczęliśmy zwiedzenie. Chłopiec posługiwał się dość często przewodem, lecz robił to bardzo sprawnie. Po przejściu kilku sal zaproponowałem krótki odpoczynek i zaczęła się rozmowa.

Mój towarzysz rozgałębiał się na dobre, opowiadał jak to zajęcia w „Hitler Jugend” rozpadają się na dwie części, zajęcia fizyczne i umysłowe. Pierwsze polegają na wycieczkach, musztrach, wspólnych grach, drugie zaś na zdobywaniu i przyswajaniu sobie światopoglądu narodowo-socjalistycznego.

— Dawniej — mówi — uczniowie po wyjściu ze szkoły nie mieli żadnych zajęć i wędrowali gdzie trzeba i nie trzeba dziś się to zmieniło.

Na moją uwagę, że przecież musieli przygotować lekcje, chłopiec tylko machnął ręką. Nauka nie wypełnia całego dnia, a reszta nauka nie da wala.

— Historia?!

— Tak, historia Niemiec, bo to jest ważne, co się w Niemczech działo a nie to, co przechodziła Anglia czy Persja.

Aż zasapał się mój młody mówca, młotając gromy przeciwko dawnym systemom nauczania, które znać mógł już tylko ze słyszenia.

Chłopiec był już parę razy w muzeum i spowszechniał mu wspaniałe koło lekcje starych armat i moździerzy, po chodzących niekiedy z XV wieku, obojętnie przechodził około starych sztuczów, również pawil. zawierający mury wojsk większości państw europejskich z XIX wieku nie zaniepokoił go zbyt. Dłużej zatrzymał się jedynie przed gablotą, w której umieszczono mundur Hindenburga.

— To był wielki wódz — zauważył — i miał szczęście, że mógł oddać stary państwowej w ręce Fuhrera.

Kto wygrał?

W drugim ciągnięciu czwartkowym słowniejsze wygrane padły na numery:

Stała dzienna wygrana zł. 25.000 padła na nr. 87553.

Zł. 5000 na nr. 92305.

Zł. 20.000 na nr. 56576.

Zł. 10.000 na nr. 145560 157337.

Zł. 5.000 na nr. 61558 111936 142149 78553 78157 77367 81435 90985 92687 57912 37315 1126664 124866 142518 146045 191295.

Zł. 1.000 na nr. 8526 9500 21754 31527 45841 45992 73469 79709 85054 87916 94245 102126 105419 108090 116257 132190 132025 154468 144455 153667 149686 149985 156676 167143 141924 530230 181155 191462.

Przeszedł do historii jako wielki mąż stanu.

Lecz Hindenburg jest już dla młodego pokolenia postacią historyczną, wielką wprawdzie i bohaterską, ale legendarną. Dlatego też mój towarzysz, patrząc na odlew pośmiertny wychudłej twarzy wielkiego wodza, powiedział:

— Jaka mała twarz a jakie wielkie wasy.

Przejął się dopiero, gdy przeszliśmy do pawilonu Wielkiej Wojny. Długo opowiadał o baronie von Richthofen. Z przejęciem odczytywał głośno kłamliwe nadzwyczajne dodatki różnych dzienników berlińskich o naruszeniu granicy niemieckiej przez wojska francuskie, z pasją objaśniał na mapie plan ofensywy Schliffena, który miał, jak mówił chłopiec, zmiażdżyć i zgnieść Francję. — Oj, taka już się może więcej nie zdarzyć — dodał.

Milionowa wartość za grosze

Niezwykłe dzieje książki

Na jednej z ulic Rzymu stał jakiś Włoch i proponował przechodzącym cudzoziemcom kupno starej książki za 20 lirów.

W chwili, gdy pewien cudzoziemiec książkę przeglądał i chciał ją kupić, nadszedł policjant i aresztował Włocha za uprawianie handlu bez koncesji i zabrał go razem z książką na posterunek. Komisarz policji przejrzał książkę ze swej strony i przekonał się, że jest pisana po francusku, a ponieważ znał ten język, stwierdził, iż zawiera sprośną treść. Z tego powodu dołożył ulicznemu handlarzowi 8 d. więzienia za sprzedaż pornograficznych dzieł.

Na pytanie, gdzie on tę książkę ukradł, Włoch nie udzielił żadnej odpowiedzi.

Wobec tego rozpoczęto poszukiwa-

nia właściciela — książką bowiem była starym egzemplarzem.

W państwowej bibliotece rzymskiej stwierdzono, że jest to powieść Restifa de la Bretonne z r. 1776, która była nie dawno wystawiona na międzynarodowej wystawie książki w Livorno,

a która przedstawia wartość kilku milionów lirów.

Książka ta należy do spadkobierców włoskiego dramaturga Dario Nicołoni, który ją odkrył w spoim czasie w antykwarni i nabył za cenę lira. Nie wiele drożej sprzedawał ją też nieznanym przekupcom.

Książkę zwrócono więc szybko właścicielowi, którzy — i to rzecz najciekawsza — zupełnie kradzieży nie zauważyli.

Jar.

Tragedia pozostawionego bez dozoru dziecka

CZĘSTOCHOWA, 25. 9. Straszny wypadek miał miejsce we wsi Wierzchnas pod Częstochową.

Pozostawiona bez dozoru starszyci w domu 7-letnia Helena Andrzejewska zabawiając młodsze rodzeństwo, spowodowała pożar i sama stanęła w płomieniach.

Na przeraźliwy krzyk nieszczęśliwego dziecka, które nie mogło ugasić na sobie pożaru, przyspieszyli z pomocą sąsiedzi.

Dziewczynka odniosła jednak bardzo ciężkie poparzenia twarzy, piersi i rąk. W stanie b. groźnym przewieziono ją do szpitala.

Spór o skibę zakończony zabójstwem

CZĘSTOCHOWA, 25. 9. W maj. Klon, 60-letni gospodarz, Roch Wojtasik prowadził od wielu lat spór z sąsiadem, 38-letnim Witoldem Sumowiczem, o graniczną skibę. Wczoraj podczas gwałtownej kłótni na tym samym tle.

Sumowicz wy dobył nóż i począł nim zadawać nacięty ciosy w pierś staruszkę.

Wojtasik padł trupem na miejscu, Sumowicz został zaarrestowany.

Chrześcijański
Skład Materiałów Włókienniczych
Sosnowiec, 3-go Maja 29

poleca: piękny i wielki wybór materiałów na ubrania, kostiumy, płaszcze damskie i męskie na sezon letni i zimowy po cenach Konkurencyjnych.

Wł. Borowiecki
absolwent W. S. H.
w Warszawie.

SKŁADAJCIE OFIARY NA NACZELNY KOMITET UCZCZENIA PAMIĘCI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
KONTO P. K. O. 19-19

Śmiertelna podróż kochanków

Ponieważ nie mogli się pobrać — postanowili umrzeć

LWÓW, 25. 9. Policja w Żółkwi koło Lwowa zaalarmowana została wiadomością, że 2 osoby, zdążające autem z Żółkwi do Lwowa postanowiły w drodze popełnić samobójstwo.

Zawiadomiony o tym posterunek w Kulikowie, na drodze Żółkiew — Lwów zdołał zatrzymać tragiczne auto, oznaczone nr. 50, ale było już niestety za późno.

Po otworzeniu drzwi znaleziono leżące na siedzeniu, dogorywającą już młodą kobietę.

— Jak się później okazało Marię Milczkównę, towarzyszącą jej. Romuald Müller, zakończył życie w kilka chwil później.

Oboje zażyli duże dawki strychniny. To podwójnego samobójstwa przed stawia się następująco:

Syn inspektora policji w Gródku Jagiellońskim, Romuald Müller, człowiek żonaty i ojciec małego synka zakochał się w narzeczonej swego brata Marii Milczkównie, krawcowej ze Lwowa.

Ponieważ rodzina żony Müllera stanowczo sprzeciwiała się rozstaniu małżonków, zrozpaczony Müller postanowił wraz z ukochaną pojechać ze

Lwowa do Żółkwi, aby tam ostatecznie rozmówić się ze swą szwagierką, która najbardziej sprzeciwiała się potworu małżeństwu zakochanego.

Rezultat rozmowy wypadł jednak ujemnie, wobec czego Müller zwrócił się o radę do jednego ze swych przyjaciół, oficera stacjonowanego w Żółkwi.

Wszyscy troje spotkali się w restauracji Jaśkiewicza i tam w czasie burzliwej rozmowy Müller zdradził przyjacielowi zamiar podwójnego samobójstwa.

Oficer odebrał desperatowi rewolwer a gdy nieszczęśliwa para odjechała taksówką w stronę Lwowa, zawiadomił o wszystkim posterunek policji.

Ratunek jednak okazał się spóźniony.

Bezrobotni nauczyciele instruktorami Hufców Pracy

Komendant Główny organizowanych przez Min. Spraw Wojskowych Hufców Pracy, płk. Kunc przyjął przed wiceciela Komisji Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego dla spraw bezrobotnych absolwentów zakładów kształcenia nauczycieli p. Wł. Chybińskiego. W toku rozmowy p. płk. Kunc podkreślił, że w pełni docenia rolę i wartość nauczycielstwa i dlatego kadry instruktor-skie Hufców Pracy składać się będą przede wszystkim z bezrobotnych nauczycieli, którzy odbyli służbę wojskową.

Istnieją możliwości ewentualnego zatrudnienia 500 osób po uprzednim ich przeszkoleniu.

Pierwszy Kurs Kadry Instr. Hufców Pracy, obliczony na 100 osób, uruchomiony będzie już 5 października.

Bezrobotni nauczyciele zakwalifikowani na ten kurs otrzymają imienne zawiadomienia bezpośrednio z Komendy Hufców Pracy.

Dalsze istnienie żeńskich Hufców Pracy jest nadal aktualne. ZNP. dążąc do likwidacji bezrobocia wśród młodego nauczycielstwa, urządza 30. IX. br. specjalną konferencję poświęconą temu zagadnieniu.

W konferencji mają wziąć udział przedstawiciele władz wojskowych, oświatowych, saniorządowych i organizacji społecznych.

Morderstwo rabunkowe

ZŁOCZÓW, 25. 9. — Omgdaj wieczorem dokonano mordu na rodzinie żydowskiej w Koltowie. Wieczorem bandyci wywabili kupca Szulima Gelbarda lat 66 z domu, gdzie jadł kolację. Gdy kupiec znalazł się na podwórzu o trzymał szereg ciosów w głowę tempestem narzedziem i padł trupem na miejscu. Mordercy wtargnęli następnie do mieszkania, gdzie zamordowali 48-letnią żonę Gelbarda, po czym zabrawszy towary i gotówkę zbiegli.

Zawsze i wszędzie pamiętaj

że szczęście sprzyja kolekturze

KAFTALA Katowice

PRACA POLSKA NA MORZU

obejmuje już cały świat

Przez tyle lat, przez setki lat nie docenialiśmy znaczenia morza dla mocarstwowości Polski, nie rozumieliśmy, że bez morza, bez idei morskiej w narodzie nie może być potęgi. To też, kiedy odzyskałmy dostęp do morza, z całą energią i całym eнтуzjazmem zabraliśmy się do pracy, by możliwie prędko odrobić zaległości, by okazać, że Polacy rozumieją i kochają swe morze.

Nie dziwnego, że w tych warunkach polska ekspansja morska wzrasta z roku na rok, a nasze osiągnięcia w tej dziedzinie nie tylko budzą słuszną dumę w naszych sercach, ale imponują obcym.

Rekordowym pod względem tej ekspansji był rok bieżący. Zarówno sezon wycieczkowy, jak i powrodożenie regularnych rejsów na trasie północno - amerykańskiej przeszły wszelkie oczekiwania, co w połączeniu z faktem otwarcia nowej linii na szlaku południowo - amerykańskim oraz wzmocnionym ruchem na linii palestyńskiej — stwarza pokąźny ju dorobek. I pomimo, że nie posiadamy jeszcze cyfr ostatecznych, z całą już pewnością stwierdzimy, że tegoroczny bilans nasz na morzu jest niezwykle dodatni.

Motorowce „Pilsudski” i „Batory” oraz s/s „Kościuszko” odbyły w sezonie wiosen. i letnim łącznie 14 wycieczek o łącznej długości tras

21.356 mil morskich, co równa się 39.573 kilometrów, a więc niemal długości równika. W wycieczkach wzięło udział 7.420 osób, co wymownie świadczy, jak wielką popularnością cieszą się w Polsce morskie wycieczki. Niemniej imponująco przedstawiają się wpływy z wycieczek tegorocznych, które za bilety okrętowe i wycieczki lądowe osiągnęły cyfrę przeszło 2 milionów złotych.

Niezmierznie korzystnie przedstawia się również rozbudowa i rozwój naszych linii pasażerskich na szlaku północno - atlantyckim dzięki uruchomieniu dwóch luksusowych motorowców i zdobyciu klientów obcej, głównie skandynawskiej. Za osiem pierwszych miesięcy r. b. „Pilsudski” i dopiero w maju uruchomiony „Batory”, odbyły łącznie 12 podróży okrężnych, przewożąc 10412 pasażerów. W ciągu podróży tych statki nasze przebyły trasę równającą się 170.092 kilometrów i zawinęły do 66 portów. Poza tym m/s „Pilsudski” odbył dwie wycieczki na wodach amerykańskich, a mia-

nowicie na Kubę i na wyspy Bahama oraz Jamajkę, dokąd przewiózł 954 pasażerów.

Kursujące na Linii Palestyńskiej dwa polskie statki s/s „Polonia” i s/s „Kościuszko” odbywały w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy r. b. 25 okrężnych podróży, przebywając 108.586 kilometrów, Przewiozły one w tym czasie 16.470 pasażerów.

Uruchomiona w końcu lutego r. b. nowa linia Południowo - Amerykańska z Gdyni do portów Victoria, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo i Buenos Aires jest najdłuższym normalnym polskim szlakiem pasażerskim. Na trasie tej kursuje dotąd jeden statek „Pułaski”. Do dnia 1-go września „Pułaski” odbył trzy podróże okrężne, przewożąc łącznie w obydwie strony 2.743 pasażerów.

Powodzenie, jakim cieszą się polskie statki motorowe już w pierwszym roku ich eksploatacji nie tylko wśród Polaków, ale i wśród cudzoziemców, którzy przyzwyczajeni są do znaczniejszego od nas komfortu i nie posiadają w stosunku do naszych statków tego sentymentu, jaki tkwi w nas do wszystkiego co polskie, — świadczy najlepiej o jakości i sprawności naszych motorowców.

Wspomnieć wreszcie należy o pracy kilkunastu już regularnych linii morskich pod polską banderą obok Linii Gdynia - Ameryka,

wspomnieć należy, że Gdynia uzyskała już bezpośrednią komunikację z portami Dalekiego Wschodu, — aby stwierdzić, że praca polska na morzu poczęła obejmować cały świat. Na tym szlaku nie wolno spo- czywać, ni zwalniać tempa.

Do odległych egzotycznych portów zawijają statki, pod polską pływającą banderą, wiozące setki podróżnych. A wraz z nimi biegnie, a raczej płynie w świat wieść o Polsce. Dociera wszędzie tam, gdzie dotąd tak mało wiedzą jeszcze o nas... I do wiaduje się świat z dumnego łopota białoczerwonej bandery, z ciągłego ryku syren, z masywnego rysunku kominów — że Polska jest wolna, potężna, że daje znać o sobie. I jeszcze — że jest na szerokich morzach i że rozumie, iż bez potęgi morskiej — nie ma prawdziwej potęgi Państwa.

K.

Tętno chwili

TRAGEDIA MAŁŻENSTW NAUCZYCIELSKICH.

Dnia 12 bm. wczesnym rankiem, koło godz. 5.30 na Błoniach krakowskich rozegrał się dramat dwójga młodych ludzi, zakończony samobójczymi samobójstwami. Było to małżeństwo Wójcików: Stanisław, lat 28 i młodsza od niego żona, Irena. Oboje pracowali na stanowiskach nauczycielskich w pow. opoczyńskich. List, znaleziony przy Wójciku, zawiadamiał, iż pozabawia się życia za wspólną zgodą, ponieważ 102 dzielono ich, przenosząc Wójcikę do bardzo oddalonej szkoły. Ze rozłączenia zostało do konane faktycznie, świadczy dekret, znaleziony w kieszeni Wójcika „z ważnością od dnia 1 września”, z którego wynika, że został on przeniesiony do Studzianny.

W Studziannie, w powiecie opoczyńskim jest kierownikiem 4-klasówki od r. 1921 Franciszek Wiszniewski jest żonaty, ma rodzinę. Człowiek o wybitnych zdolnościach, pracujący na niwie społecznej przez cały czas pobytu w Studziannie. Pracą w szkole poza nią zaskarbił sobie uznanie i szacunek ludności. Ale w Studziannie jest klasztor księży Filipinów, którym działalność Wiszniewskiego i jego stosunek do ludności wysoce się nie podoba. Na czele księży Filipinów stoi ks. Józef Witek, który rozwijał od lat ożywioną działalność przeciwko Wiszniewskiemu i zabiegał przez różne wpływy osoby o usunięcie Wiszniewskiego ze Studzianny.

Wiszniewskiego, kierownika szkoły przeniesiono nagle dekretem z 20.6.36 r. (wrzesień) nym Wiszniewskiemu dopiero 1 września br. aby nie mógł się bronić na podstawie art. 51 pragmatyki na stanowisko nauczyciela do Teżewy, pow. Miechów. Żona oczywiście pozostaje w Studziannie (200 km. od Teżewy, a ponieważ d... są w szkołach w Przasnyszu, więc rod... jest rozrzucone na przestrzeni paruset kilometrów.

Zachodzi pytanie, za co przeniesiono Wiszniewskiego, kto bezprawnie zdegradował go z kierownika na nauczyciela, w czym interesie leżało to sadystryczne wprost rozbiście rodziny? Odpowiedź da chyba p. Figiel, inspektor szkolny z obwo- du koneckiego. On bowiem przedstawił wniosek Ministerstwu WR i OP, on „zapominał”, że Wiszniewski jest 15 lat bez przerwy kierownikiem w Studziannie, on przeniósł p. Wójcikę wbrew jego woli do Studzianny na miejsce przeniesionego Wiszniewskiego.

Nie należy z okazji tej strasznej tragedii generalizować wielu posunięć niektórych inspektorów w stosunku do nauczycielstwa. Wierzyć jednak można, iż po tych tragicznych zgonach Ministerstwo WR i OP. będzie skrupulatniej badało wnioski niższych instancji, domagające się stereotypowo częstych przeniesień „dla dobra szkoły” w przypadkach, gdy mogło chodzić o dobro wszystkich innych czynników, tylko nie o dobro szkoły.

Wierzyć wreszcie trzeba, iż nadejdzie jednak dzień, w którym rozbiście małżeństw nauczycielskich zostanie prawnie zakazane. Zalecenie bowiem wydane przez Min. WR i OP. nie jest widocznie wystarczające dla niektórych samowładnych przedstawicieli władz szkolnych.

(P. A. O.).

Ameryka na północy Europy

Dania — to kraj, w którym wieś stoi na tym samym poziomie kultury, co i miasta

Święto narodowe Danii, przypadające na dzień 26 września, jako rocznicę urodzin królewskich — daje nam sposobność skreślenia kilku słów nie tylko o królu Chrystianie X, ale i o samym kraju, który przez swą wysoką kulturę i pracowitość mieszkańców, mógłby być najlepszym przykładem dla Polski.

O Danii, jej kulturze, porządkach i wzorowych urządzeniach można by całkiem tomy pisać.

Niedościgniony wzór ładu, porządku i kultury, kraina dobrobytu powstającego, państwo w którym mimo ustroju monarchistycznego, najmniej zaznaczają się różnice społeczne, w którym nie istnieje zagadnienie analfabetyzmu i w którym wieś stoi na tym samym poziomie kultury, co i miasta.

Do dzisiejszego rozwoju i dobrobytu doszli Duńczycy przede wszystkim przez oświatę i kooperację.

Nie posiadając żadnych bogactw naturalnych, cały swój wysiłek skierowali na podniesienie kultury rolnej, czerpiąc z plodów nieurządzonej nawet ziemi olbrzymie dochody.

Dania bagaci się najwięcej przez wywóz produktów, pochodzących z hodowli bydła i drobiu, która w tym kraju postawiona jest na tak wysokim poziomie, jak nigdzie w Europie.

Wywóz masła, mięsa, skór, i jaj głównie do Anglii jest ogromny i daje producentom dzięki świetnej organizacji placówek spółdzielczych doskonale dochody co wzmacnia ogólny dobrobyt kraju.

Cały eksport duński produktów hodowlanych podlega standaryzacji, czyli, że towar, przeznaczony na eksport jest zawsze jednolity nie posiada naj-

mniejszych nawet różnic. Masło np. ma zawsze jednaki procent tłuszczu, ten sam wygląd, dobrego i gatunek. Producent duński dba bowiem tylko o dobór rasy i wzorową hodowlę, o rynku zbytu nie troszczy się wcale, bo to załatwiają wzorowo zorganizowane związki spółdzielcze.

Spółdzielnia w Danii załatwia właścicielom wszystko i we wszystkim wywręca producenta.

Spółdzielnia własnymi autami zabiera naczynia z pełnowartościowym mlekiem, wystawione bez żadnej opieki na drodze przed domami i zwraca później blaszanki z mlekiem chłodem dla domowego użytku. Spółdzielnia wreszcie zabiera świnie, krowy, tłuściec itp. przeznaczone na sprzedaż sprzedaje je, uzyskując kwotę zapisuje na dobro producenta, członka spółdzielni.

Dzieje się to wszystko przy wzajemnym zaufaniu.

Z dziedziny oświaty wymienić należy t. zw. uniwersytety ludowe, które

Czy można uprzędzić katastrofę górniczą?

Dyrekcje kopalń angielskich zakładały specjalne urządzenia, które ostrzeżenie będą przed nieszczęśliwym wypadkiem. Są to bardzo czułe mikrofony, które łapią najmniejszy szmer, wzmacniany potężnie przez odpowiednie głośniki. Można będzie w ten sposób usłyszeć już sam początek obuwania się ścian, czy innej groźnej katastrofy i zyskać na czasie celem ucieczki z niebezpiecznego miejsca.

„Chlubna“ przeszłość wójta

gminy Rokitno-Szlacheckie w Łazach

Pan Edward Chrzyszcz, wójt gminy Rokitno-Szlacheckie jest człowiekiem małego kalibru, nie zasługującym na większą uwagę i nikimby nie zajmował się jego osoba, gdyby nie urząd wójtowski, który dziwnym trafem znalazł się w jego rękach. Dzięki niemu pan wójt uważa się za nadszatkownika, chociaż w swym analfabetyzmie z pewnością nie studiował wielkiego filozofa Nietzschego. Nie będąc próbowal udowodnić panu wójtowi, że się myli, jak również — z braku miejsca — nie mogą omówić jego sławnej działalności wójtowskiej. (Zrobić to innym razem). Zajmę się natomiast jego „chlubną“ przeszłością.

W moim posiadaniu znajduje się kilka dokumentów, które najlepiej odmalują „zasługi“ pana wójta dawne i nieco bliższe obecnemu czasom. A o to jeden z nich, w którym były zastępca komendanta posterunku P. P. we Włodowicach, w prostej formie, ale za to brzemiennej w treści opisuje wyniki rewizji przeprowadzonej u rodziców Edwarda Chrzyszcz:

„Ja niżej podpisany Ignacy Dewódzki, zamieszkały w Zawierciu przy ul. Kijowskiej 1. 10 oświadczam, że w roku 1920 w miesiącu maju byłem obecny w czasie rewizji mieszkaniowej u rodziców Edwarda Chrzyszcz w Włodowicach, która to przeprowadzała żandarmeria wojskowa, ja zaś jako zastępca komendanta posterunku policji państwowej w Włodowicach, byłem w asyście. W czasie rewizji znaleziono rzeczy pochodzenia wojskowego, a mianowicie: siodło, hełm francuski, mundury wojskowe, materiał wojskowy na mundury pokrojony i większą ilość bielizny wojskowej itp. Rzeczy te zostały przez żandarmerię skonfiskowane i przewiezione furmanką, przez ojca Edwarda Chrzyszcz do posterunku P. P.

Według oświadczenia ojca Edwarda Chrzyszcz, rzeczy znajdujące się tj. znalezione przy rewizji były własnością syna Edwarda, który w tym czasie pełnił służbę wojskową.

Po pewnym czasie spotkałem się z samym Edwardem Chrzyszczem, który przebywał na urlopie i w toku rozmowy tenże oświadczył mi co do tej sprawy, że czuje się spokojny, bo ma dowódcę oficera z byłej armii rosyjskiej, który mu tę sprawę załatwi, że wyjdzie na cało. Wiarygodność niniejszego stwierdzam własnoręcznym podpisem.

(—) I. Dewódzki.

A teraz drugi dokument, w którym dwuletni soltys gminy Włodowice, Stanisław Filippek dorzuca dalsze szczegóły do biografii pana wójta oraz potwierdza oświadczenie zastępcy komendanta p. Dewódzkiego i pisze o jeszcze jednej rewizji, przeprowadzonej u rodziców Edwarda Chrzyszcz. Tym razem skradzionych rzeczy skonfiskowano aż dwie furtki.

„Niżej podpisany mieszkaniec Włodowice Stanisław Filippek oświadczam, że Edward Chrzyszcz, jest mi znany od dzieciństwa jako człowiek awanturniczy, gdyż przed wojną światową skradł w Warszawie paltó, za które ukarany został trzechmiesięcznym więzieniem, a po odcierpie-

niu kary szupasem doprowadzony do gminy Włodowice, po tym fakcie również w okresie przedwojennym za kradzież przedmiotów elektrycznych w Częstochowie ukarany został sześciomiesięcznym więzieniem. Po odcierpieniu tych kar uciekł do Krakowa.

W roku 1917 będąc w służbie legionów polskich od rodziców jego po przeprowadzonej rewizji domowej w Włodowicach żandarmeria wojskowa zabrała dwie furtki mundurów, siodła, kozy itp. rzeczy wojskowych, co na własne oczy widziałem.

Jak mi wiadomo w roku 1920 od rodziców tegoż Edwarda Chrzyszcz żandarmeria wojsk polskich po przeprowadzonej rewizji domowej, zabrała furtki różnych przedmiotów wojskowych jako to mundurów, siodła, bielizny itp. przy tym skóre z siodła wojskowych rodzina użytkowała na zelowanie obuwia.

Powyższe stwierdzam własnoręcznym podpisem, jako odpowiadające rzeczywistości prawdzie.

(—) Stanisław Filippek.

20 maj 1934 r.

Powszechnie wiadomo w jakich warunkach aprowizacyjnych warzyły się legiony, w jakich warunkach walczył polski żołnierz z nawałą bolszewizmu.

Przestarzałe karabiny, kawalerzyści jadący na oklep, brak obuwia, mundurów, bielizny — oto najcięższe bolączki ówczesnej polskiej armii. Jakże często jedynym ich przyodziewkiem były mundury zrobione z włókien pokrzywy! Koszule uważano za luksus! Pusty skarb państwa tłumaczył poniekąd tę tragiczną sytuację, ale wina również spada na tych, którzy wzorem p. Chrzyszcz okradali systematycznie tego żołnierza. Przestępstwa p. Chrzyszcz są tym cięższe, że sam był żołnierzem, a na określenie takiego człowieka brak mi odpowiedniego słowa.

Nie mogę również pominąć jeszcze jed-

nego dokumentu, który wydał Urząd Gminy Włodowice, gdyż rzuca on światło na młodość obecnego p. wójta i jednocześnie potwierdza oświadczenie p. Filipka:

Urząd Gminy Włodowice, powiatu Zawierciańskiego Nr. dz. 2862, dnia 6 sierpnia 1929 roku, osada Włodowice, poczta Zawiercie. Zaświadczenie. Urząd Gminy niniejszym zaświadcza, że w księgach ludności osady i gminy Włodowice pod Nr. 34 na str. 312 w uwagach naprzeciwko za pisanego Edwarda Józefa Chrzyszcz, syna Andrzeja i Tekli z Gruków, urodzonego 11 lutego 1889 roku, są następujące adnotacje o jego karalności, a mianowicie: tu następuje tekst rosyjski, który podaję w dosłownym tłumaczeniu:

1. Stosownie do odczytu sędziego pokoju 10-go obwodu miasta Warszawy z dnia 30 listopada 1919 r. za kradzież osadzony w więzieniu na 3 miesiące.

2. Wyrokiem ogłoszonym 9 marca 1912 r. zasadzony na więzienie za kradzież na sześć miesięcy. Powiadomienie sędziego pokoju III obwodu miasta Częstochowy z dnia 4 kwietnia 1912 roku za Nr. 3376.

Wójt gminy Włodowice

(—) L. Rakowski.

Jak widać z wyżej przytoczonym dokumentów „górną i chmurną“ jest przeszłość pana wójta. Trzeba mieć nielada tępota, aby z taką przeszłością mieć czelność uważać się za „zasłużonego“ obywatela i odpowiednio do położonych „zasług“ pobierać od nich sułtany procenty. Państwo płaciło i płaci panu wójtowi zbyt duży hacracz w postaci emerytury wojskowej, koncesji na handel wódką, majątku wojskowego na kresach oraz pensji wójtowskiej. Najwyższy czas na cofnięcie tych złotych koł — dajnych źródeł. Zbyt dużo mamy prawdziwej nędzy, aby takim podjadkom jak p. Chrzyszcz, zapewniali miły i bez troski żywot.

Leandr Leszczyński.

Komisja dyrekcji poczt przejmuję nowy budynek urzędu pocztowego w Sosnowcu

W Sosnowcu bawi od kilku dni komisja z dyrekcji poczt i telegrafów w Krakowie z inż. Klerem na czele, która przejmie nowowybudowany budynek urzędu pocztowo-telegraficznego w Sosnowcu.

Trzeba przyznać, że ul. 3-go Maja przez wybudowanie budynku pocztowego wzbogaciła się o jeszcze jeden nowoczesny budynek użyteczności publicznej. Szkoda tylko, że stojący obok gmachu pocztowego — dom kolejowy nieożytkowany i szpetny psuje estety-

czny widok odcinka tej przyzwoitej ulicy.

O ile chodzi o nowowybudowany gmach poczty to wymiary głównej sali są zbyt szczupłe w stosunku do stale wzrastającej liczby interesantów.

Jak nas informują, szczupłość tego nie pozwoliła na wybudowanie większej sali.

Należy więc przypuszczać, że dyrekcja poczt i telegrafów uruchomi na peryferiach miasta agentury pocztowe

Program Tygodnia LOPP. w Będzinie

Zarząd Obwodu Powiatowego LOPP w Będzinie podaje do wiadomości, że w godzinach wieczorowych w Tygodniu LOPP (od dnia 24 bm. do 1 października) odbędzie się:

1) wyświetlanie filmów propagandowych LOPP, na placu przed dworcem Będzin-miasto, pod gołym niebem,

2) wyświetlanie przezroczy na oknie wystawowym lokalu Obwodu Pow. LOPP, w Będzinie przy ul. Sączewskiego nr. 13.

W niedzielę tj. dnia 27 bm. o godz. 10 rano przemarszerują ulicami drużyny przeciwgazowa, odkażająca, ratownicza, bezpieczeństwa publicznego, straży pożarnej pogotowia technicznego oraz 23 pal. w maskach.

O godz. 12-ej pokaz obrony przeciwwzwoju — lotniczej z udziałem drużyn ratowniczych i straży pożarnej przed dworcem kolejowym Będzin - miasto.

Zarząd Obwodu Pow. LOPP, uprasza wszystkie organizacje o wzięcie udziału w tej uroczystości, delegowanie kwestarzy, a do całego społeczeństwa zwraca się z gorącym apelem o nieszczerzenie datków na tak doniosły cel.

Trzy transmisje rozgłośni katowickiej

W niedzielę 27 bm. cały Śląsk będzie mógł uczestniczyć w uroczystości przed Województwem, gdzie zgromadzą się delegacje wszystkich Związków i organizacji społecznych w imieniu których marszałek Sejmiku śląskiego Grzesik witać będzie Pana Wojewodę.

Rozgłośnia katowicka transmitować będzie fragment najważniejszy około godz. 11.15 Reportaż obejmie p. Stanisław

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Sobota, 26 września.
6.30. Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“
6.50. Płyty gramofonowe. 7.20. Dziennik poranny. 7.30. Programy lokalne. 8.00. Audycja dla szkół 11.30. Audycja dla szkół (dzieci młodszych). 11.57. Sygnał czasu. 12.05. Programy lokalne. 12.15. Dziennik południowy. 12.25. Koncert 13.10. Chwilka gospodarcza. 15.45. Audycja dla dzieci. 16.15. Koncert ork. 16.45. W Talinie. 17.00. Melodie filmowe. 17.50. Reżyser filmowy. 18.00. Fustki nia w krainie legend, cudów i czarów. 18.10. Programy lokalne. 19.00. Pogadanka aktualna. 19.10. Doboszowe gody. 19.40. Programy lokalne. 20.15. Audycja dla Polaków za granicą. 20.45. Dziennik wieczorny. 20.55. Pogadanka aktualna. 21.00. Pieśni polskie i obce. 21.30. Czepiec, gęśle, podwika. 22.00. Wiadomości sportowe. 22.15. Koncert ork. 23.30. Programy lokalne.

KATOWICE

Sobota, 26 września.
6.00. Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“
6.03. Muzyka lekka. 7.30. Program na dzisiejszy. 7.35. Parę informacji. 7.40. Muzyka z płyt. 12.03. Życie kult. Śląska. 12.10. Wiadomości bieżące. 13.15. Koncert żyweń. 14.30. Płyty. 15.30. Lublinieckie kolebka przemysłu śląskiego. 18.10. Audycja dla dzieci. 18.35. Smutno boja o macezynie sereu. 18.45. Koncert reklamowy. 19.40. Płyty.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

Niedziela, 27 września.
8.00. Sygnał czasu. 8.05. Audycja dla wsi. 8.45. Dziennik poranny. 8.55. Programy lokalne. 10.00. Nabożeństwo. 11.00. Programy lokalne. 11.57. Sygnał czasu. 12.03. 1000 faktów muzyki. 13.00. Moskiewski lokaj. 14.50. Audycja dla wsi. 14.45. Programy lokalne. 16.15. Reportaż z życia. 16.45. Koncert polnych orkiestr. 17.30. Teatr Wyobraźni. W dworku na Nowolipkach. 18.00. Podwieczorek przy mikrofonie. 20.00. Płyty. 20.25. Polska złotych wizji. 20.40. Przegląd polityczny. 20.50. Dziennik wieczorny. 21.00. Na wesołej lwowskiej fali. 21.30. Pół godziny muzyki fortepianowej. 22.00. Wiadomości sportowe. 22.20. Koncert. 23.00. Programy lokalne.

NOWINY RADIOWE

POLICJA WYDAŁA BEZWZGLĘDNĄ WOJNĘ RADIOPAJĘCZARZOM.

Każdej jesieni rozpoczyna się wzmocniona bezwzględna walka z radiopajęczarstwem. Kontrolę urządzeń radioodbiornych przeprowadzają organa Policji Państwowej, na zasadzie art. 8. znoveelizowanej ustawy o poczcie telegraficznej i telefonii. Od października ub. r. do chwili bieżącej organa Policji Państwowej na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, spisały ogółem około 8.900 doniesień karnych przeciwko radiopajęczarzom. Z tej liczby starostwa załatwiły dotychczas definitywnie około 5.200 doniesień. Reszta spraw znajduje się w toku postępowania.

Kary, wymierzone przez starostwa o powyższych orzeczeniach, wahają się przeciętnie w granicach od 1 zł. do 500 zł. nie zaliczając od 18 zł. odszkodowania, które jest zawsze jednolite. W kilku wypadkach starostwa wymierzały bezwzględny areszt do 14 dni oraz konfiskatę urządzenia radioodbiornego.

Obok walki z radiopajęczarstwem w ścisłym tego słowa znaczeniu, organa Policji Państwowej czuwają również nad sprowadzaniem sprzętu radiowego i pościgają do odpowiedzialności te firmy, które sprzedają sprzęt radiowy, osobom nie posiadającym zezwolenia. W tych sprawach organa Policji Państwowej spisały już kilkadziesiąt doniesień karnych, firmy zaś skazane zostały na surowe kary sięgające 3000 złotych grzywny.

PIERWSZY KROK DO CZYSTOŚCI

to czysta bielizna i czysta pościel. Od tego w dużej mierze zależy nasze zdrowie. Tylko czysta bielizna pozwala ciału swobodnie oddychać — tylko w czystej bieliźnie nie znajdujemy pokrzepiającego sen. Ale ważnym jest, aby bielizna była należycie wyprana. Należy, to znaczy higienicznie, tak aby wraz z brudem zostały usunięte szkodliwe bakterie, które powstają przy używaniu bielizny. Takim higienicznym środkiem do prania jest RADION, który nie tylko posiada właściwości dezynfekcyjne i usuwa brud, lecz jako środek samonietworzący ułatwia pracę gospodyni i chroni bieliznę.

Pranie Radionem jest tak łatwe, że może być w każdej chwili i przez wszystkich z powodzeniem stosowane. Należy jednak zwrócić uwagę na prawdziwość opakowania. Prawdziwy Radion sprzedaje się jedynie w granatowo — żółtym opakowaniu z napisem „Radion sam pierze“ z firmą SCHICHT - LEVER S. A. Warszawa, na odwrocie. Proszki samopiorące sprzedawane bez opakowania, luzem, na wagę nie są prawdziwym Radionem.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.?

Sobota
26
Wrzesień

Dziś: Koźmy i Damiana
Jutro: Wacława
Wschód słońca: 6.24
Zachód słońca: 5.17

Do 1 października za darmo!

otrzyma każdy „Expres Zagłębia”, kto zamówi i zapłaci dziś prenumeratę za miesiąc październik.

„EXPRES ZAGŁĘBIA” kosztuje z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową tylko **zł. 2 miesięcznie.**

—oOo—

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU

Dziś o godz. 20.30 premiera ostatniej nowości scen europejskich, sztuki W. Goethego pt. „Matura”, w której autor w nie zwykłe ciekawy i interesujący sposób przedstawia problemy i zagadnienia współczesnej szkoły.

W głównych rolach ukażą się pp.: Golaszewska, Arciszewska, Jasnorzewska, Kochanowicz, Cornobis i Krotke. W pozostałych popisowych rolach učenje i profesorów pp.: Anusiakówna, Marwicz, Zawadzka, Erwan, Golaszewski, Fulde, Nawrocki i inni.

Reżyseruje sztukę p. Kochanowicz. — Premiera ta ze względu na rozgłos i powodzenie „Matyry” na wszystkich scenach, zapowiada się nader interesująco.

W związku z zakupieniem powyższej premiery przez Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, bilety bezpłatne, ulgowe kredytowane na dzień 26 bm. nie ważne.

W niedzielę o godz. 16.30 świetna komedia A. Savoir’a pt. „3-ma żona Sino-brodego”.

Wieczorem o godz. 20.30 powtórzenie premiery pt. „Matura”.

Bilety od 25 gr wcześniej do nabycia w firmie W. Czechowski.

—oOo—

KRONIKA OGOLNA

— **NOWY NOTARIUSZ.** Minister Spraw Wiedliwości, Grabowski podpisał nominację nowego notariusza z siedzibą w Sosnowcu. Notariuszem mianowany został adwokat Antoni Bogucki, t. wicemarszałek Senatu.

— **TEATR W KAZIMIERZU.** „W sobotę 26 bm. o godz. 19 w sali „Domu Katolickiego” w Kazimierzu. Sekcja sceniczna Młod. Kon. ZS. w Kazimierzu odegra arcywesołą komedię St. Kiedrzyńskiego pt. „Nie trzeba się nicemu dziwić”. Sztuka odegrana zostanie specjalnie dla junaków Łódzkiego Ośrodka Pracy na „Albercie”.

— **POŚWIECENIE SZTANDARU PODOFICERÓW REZERWY.** Pod protektorem wojewody kieleckiego dr. Wł. Dziadosza odbędzie się w dniu 4 października br. uroczystość poświęcenia sztandaru OZPR. Koła Będzin. Z następującym programem: godz. 7.30 zbiórka organizacji delegacji w lokalu Związku przy ulicy Modrzejewskiej „Hale targowe”. godz. 8.00 Raport, godz. 8.45 Wymarsz na nabożeństwo do kościoła parafialnego. 9.40 Uroczysta msza św. i poświęcenie sztandaru. 10.00 Złożenie wieńca przed pomnikiem poległych 11 p. p. 19.15 defilada przy ul. Sądowskiego. 10.30 Przemówienia i wbijanie gwintów. 13.00 Wspólny obiad żołnierski. 15.30 Zabawa taneczna dla członków i zaproszonych gości. W sali Towarzystwa Dobroczynności.

Koła OZPR, i organizacje proszone są, jak najliczniej i punktualnie przybyć ze sztandarami oraz pieczęciami celmu odcisnięcia w wieczystej księdze OZPR. w Będzinie.

— **TRZECIM WIKARIUSZEM** parafii kościelnej w Dąbrowie został mianowany ks. Roman Jaros — wikariusz z Truskolasów.

Zagadnienia komunikacyjne Zagłębia Dąbrowskiego

Z posiedzenia Komisji Komunikacyjnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

W dniu 23 bm. odbyło się w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu — posiedzenie Komisji Komunikacyjnej, z udziałem przedstawicieli Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych w Radomiu i Warszawie oraz Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Posiedzenie poświęcone było rozpatrzeniu zagadnień, związanych z rozkładem jazdy pociągów pasażerskich na okres 1937-38, przewozu drobnicy w skrzyniach ładunkowych oraz spraw, dotyczących motoryzacji i koncesjonowanego zarobkowego przewozu osób i towarów pojazdami mechanicznymi.

Odnosnie udogodnień w komunikacji kolejowej na terenie województwa kieleckiego oraz połączeń z innymi ośrodkami, podniesiono konieczność jak największego zastosowania połączeń motorowych. Zagłębie Dąbrowskie pozbawione jest bowiem takiego ранnego pociągu pośpiesznego z Warszawy, który ryby zezwalał na wyjazd rano i powrót po załatwieniu spraw w centralnych urzędach państwowych wieczorem. Jesienią r. 1935 zadanie to spełniał pociąg motorowy, który jednak — z nieznanych bliżej przyczyn — został wkrótce zniesiony, (gdy np. linia Łódź — Warszawa posiada aż dwie pary tego rodzaju pociągów), uważając, iż uruchomienie pociągu motorowego posiada dla Zagłębia z Zawierciem, Częstochową duże znaczenie.

Komisja podkreśliła konieczność przywrócenia biegu tego pociągu, je szcze w zimowym rozkładzie jazdy.

Dalej zwrócono uwagę na nieskoordynowanie połączenia na linii Katowice — Kraków z komunikacją Zagłębie Dąbrowskie — Katowice.

Brak bezpośrednich połączeń pomiędzy poważnym ośrodkiem przemysłowym a Krakowem związanymi ze sobą szeregiem interesów gospodarczych i kulturalnych, jest poważnym niedociągnięciem na tym odcinku komunikacyjnym. Celem usunięcia tych niedomagań, należałoby uruchomić pociąg motorowy na trasie Dąbrwa - Górnicza — Katowice, któryby służył za razem do przewozu osób, udających się i do Krakowa.

oraz ustanowić w Szpieniewcach postój pociągów pośpiesznych na linii Katowice — Kraków, będących stacją węzłową dla ruchu w kierunku Krakowa, Katowic i Zagłębia Dąbrowskiego.

Co do motorowej komunikacji Katowice — Kielce — Radom zaakcentowano korzyści, płynące z tego rodzaju komunikacji, nie tylko dla Zagłębia, lecz również i Radomia, Skarżyska, Ostrowca.

Prawdziwą bolączką komunikacji na są natomiast połączenia Częstochowy z Kielcami.

Dla załatwienia spraw w mieście wojewódzkim, zainteresowany musi korzystać z pociągu, odchodzącego z Częstochowy o g. 4.25 i następnie czekać w Kielcach od 7.25 do godz. 10—11 na godzinę przyjęcia w biurach urzędów. Ten stan rzeczy powinien być jak najspieszniej usunięty.

Ponadto poruszono sprawę przedłużenia biegu niektórych pociągów Katowice — Sosnowiec do Dąbrowy Górniczej oraz skoordynowanie przebiegu pociągów lokalnych Katowice — Częstochowa z pociągami pośpiesznymi Katowice — Warszawa, tak, aby mieszkańcy Łaz, Zawiercia, Myszkowa i Poraj nie byli narażeni na przeszło godzinne wyczekiwanie w Częstochowie na dalsze połączenia.

Z kolei omówiono sprawę przewozu kolejowego drobnicy w skrzyniach ładunkowych.

Niezbędnym jest poczynienie pewnych zmian taryfowych analogicznie do kolei zagranicznych, które udziela ja specjalnych preferencji taryfowych. Bez uregulowania tej kwestii nie można liczyć na zainteresowanie się firm handlowych i przemysłowych tego rodzaju przewozem.

Zagadnienie motoryzacji i koncesjonowanego zarobkowego przewozu osób i towarów pojazdami mechanicznymi, wywołało obszerną i szczegółową dyskusję. Wysłunięto szereg dezyderatów, dotyczących ułatwień rejestracyjnych dla nowych samochodów, naprawy dróg oraz w odniesieniu do koncesjonowanego przewozu: utrzymania reglamentacji przewozu przy liberal-

niejszym ich udzielaniu oraz udzieleniu koncesji na okres 10-letni. Krótszy, okres koncesji nie zezwala przedsiębiorcy na amortyzację nakładów i właściwą rozbudowę przedsiębiorstwa.

Posiedzenie Komisji poprzedzone było konferencją, odbyłą przy udziale przemysłu samochodowego województwa kieleckiego, na której bardzo obszernie omawiane były zasady koncesjonowania przewozu osób i towarów pojazdami mechanicznymi oraz zagadnienia związane z motoryzacją kraju.

— **KOŁO KOBIECE LOPP.** podaje do wiadomości, iż zbiórka na cele LOPP, odbędzie się w dn. 27 bm. i prosi wszystkie panie, które zaofiarowały swą pomoc o zgłaszanie się w dniu dzisiejszym do tiera LOPP. w domu społecznym.

— **SOSNOWIECKI OBWÓD MIEJSKI LOPP.** podaje do wiadomości, iż nalepki na Tydzień LOPP. w cenie 10, 20 i 50 gr. są do nabycia w sklepach pp. Czechowskiego i Kucharskiego, ul. 3 Maja 8.

— **LEKCJE MUZYKI.** Związek podoficerów rezerwy, koło Pogoń, zawiadamia, że w lokalu własnym przy ulicy Racia wieziej nr. 22 prowadzi lekcje muzyki na wszystkich instrumentach strunowych pod kierownictwem muzyka p. Mieczysława Giejelewskiego.

Na lekcje przyjmuje się osoby starsze dzieci w wieku od lat 10, zaawansowane początkujące.

Celem udostępnienia jak najszerszym warstwom społeczeństwa korzystania z nauki gry na skrzypcach lub innym instrumencie, Zarząd związku postanowił pobierać opłatę tylko na pokrycie kosztów materiałów według uznania reflektującego, a nie mniejszą jednak niż 1 złoty miesięcznie.

Zapisy przyjmuje sekretariat Związku do 15 października rb. codziennie w godzinach od 18 do 20.

—((X))—

Zebrania

Dnia 29 bm. o godz. 7.30 wieczorem odbędzie się posiedzenie rady miejskiej w Sosnowcu. Porządek obrad zapowiada rozpatrzenie statutu o podatku na rzecz gminy m. Sosnowca od publicznych załaz, rozrywek i widowisk oraz wybory członków komisji do zaopiniowania rozkładu opłat drogowych na rok 1936-37.

Celem rozszerzenia akcji Funduszu Obronny Narodowej odbędzie się dnia 28 bm. o godz. 6.30 wieczorem w sali K. K. O. w Będzinie posiedzenie przedstawicieli miejskich instytucji i organizacji.

Na posiedzeniu tym omówiona będzie również sprawa pomocy bezrobotnym w okresie zimowym.

Robotniczy Instytut Oświaty i Kultury im. St. Żeromskiego w Dąbrowie zawiadamia swych członków, że w niedzielę dn. 27 bm. o godz. 17-ej w lokalu własnym przy ul. Szopena 6. odbędzie się miesięczne zebranie.

Zarząd Związku Czeladzi Rzemieślniczej Chrześcijańskiej w Sosnowcu, zawiadamia wszystkich czeladników zatrudnionych w rzemiosłach, bednarskim, kolarstwie, stolarskim, i tokarskim w drzewie, że w niedzielę dnia 27 bm. o godz. 17-ej w lokalu Związku Rzemieślników Chrześcijańskich w Sosnowcu ul. Piłsudskiego nr. 10 odbędzie się organizacyjne zebranie grupy sekcji drzewnej Związku Czeladzi Rzemieślniczej Chrześcijańskiej. Zarząd prosi o jaknajliczniejsze przybycie.

Zarząd Koła Absolwentek Państw. Szkoły Zaw. Żeńskiej w Sosnowcu (Karpacza 2) zawiadamia, że w niedzielę, tj. dnia 27 września br. o godz. 11, odbędzie się pierwsze powakacyjne zebranie tego Koła, w lokalu Szkoły.

Obecność wszystkich absolwentek konieczna.

Trzeba położyć kres krwawym bijatykom Surowy wyrok sądu jako przestroga

Ulica Feliksa Perla w Sosnowcu była widowiskiem krwawej bójki między mieszkańcami Konstantynowa Boleśławem Polakiem, lat 21, (Robotnicza 3), Edwardem Kędzierskim, lat 22, (Matejki 9), Leonem Możdżeniem, lat 20, Józefem Czechowskim, lat 2, Władysławem Lataczem, lat 21 i Andrzejem Magierą, lat 20, zamieszkałymi w domu przy ul. Kamiennej 8.

Bójkę, która zakończyła się krwawo, wywołał Kędzierski. W ruch poszły pięści, następnie noże i brzytwy. Ofiarą kilkunastu minutowej masakry której świadkiem był tłum, złożony z około 1000 ludzi, padł sam Kędzierski.

Nożem załatwił porachunki osobiste

Wczoraj około godziny 18-ej do korytarza domu Ignacego Muchy w Zawierciu, ul. Czyża 7, zapukał jakiś osobnik. Na odgłos ten wyszedł z mieszkania Józef Opatowski. Józef Klatte, pracownik PKF., pytając: kto tam? A nie otrzymując żadnej odpowiedzi otworzył drzwi.

— **WIECZORNICA.** Staraniem Organizacji Przeposobienia Kobiet dla obrony kraju w Dąbrowie urządzona zostanie dnia 8 października w salonach reżysury wieczornica taneczna.

Program wieczornicy zapowiada wesołych niespodzianek. Dochód z wieczornicy przeznaczono na świetlicę.

Kędzierskiemu uczestnicy bójki pokrajali obie ręce, zadając mu szereg ciężkich ran.

Awanturnicy, z Kędzierskim na czele, zasiedli wczoraj przed sądem okręgowym w Sosnowcu, który skazał Możdżenie i Kędzierskiego na półtora roku więzienia, Polaka na rok, pozostałych zaś oskarżonych na więzienie przez osiem miesięcy.

Surowy wyrok sądu będzie niewątpliwie przestroga dla podmiejskich mętów, które zwykły załatwiać swe porachunki przy pomocy noży i których rozwydrzenie doszło do kulminacyjnego punktu.

Nożem załatwił porachunki osobiste

W tej chwili rozległ się krzyk: ratunku! Wybiegli na korytarz mieszkańcy domu ujrzeni krwawiącego silnie Klattego, który zeznał, iż został kilkakrotnie uderzony nożem przez niejakiego Kijasa. Sprawca pobicia zbiegł.

Na miejsce wypadku przybył lekarz Ubezpieczalni Społecznej, który zabral Klattego do szpitala, przybyła również policja, która wszczęła dochodzenie w tej sprawie.

Przyczyną krwawego czynu Kijasa mają być podobno umizgi Klattego do żony Kijasa.

Z frontu walki o płace i prace

W inspektoracie pracy w Sosnowcu odbyły się wczoraj dwie konferencje w sprawie warunków płacy i pracy mianowicie z dyrekcją Fabryki „Strem“ w Strzemieszycach i dyrekcją wapienników p. Palusińskiego.

Pierwsza konferencja z dyrekcją fabryki „Strem“ została odłożona do czwartku przyszłego tygodnia, druga zaś z p. Palusiński po dłuższych pertraktacjach nie doprowadziła do wspólnego porozumienia.

—0-0-0—

Ks biskup Kubina przybywa do Zagłębia

Dnia 11 października przybędzie do Zagłębia ks. biskup T. Kubina. Ks. biskup Kubina w czasie swego pobytu w Zagłębiu dokona poświęcenia budującego się w Będzinie domu katolickiego oraz weźmie udział w zebraniu Akeji katolickiej.

Szczegółowy program uroczystości związanych z poświęceniem Domu katolickiego w Będzinie opracuje komitet i poszczególne sekcje powołane w tym celu do życia.

W skład prezydium komitetu wchodzi: adw. Szeniec — przewodniczący, notariusz Kowalczewski — skarbnik i p. Łaniewski — sekretarz.

—xx—

PODEJRZANI o fałszerstwo pieniędzy

Onegdaj podaliśmy o wykryciu przez policję w Będzinie fabryki fałszywych monet 1, 5 i 10-cio złotych, które były puszczone w obieg na naszym terenie.

W związku z tą sprawą władze policyjne zatrzymały szereg osób. Są to: Stanisław i Antonina Krzywdzińscy, oraz ich syn Edward Krzywdziński, zam. w Będzinie przy ul. Żwirki i Wigury 17, Jan Wójcik zam. w Dąbrowie przy ul. ks. Dudkiewicza 6a i Zenon Gala bez stałego miejsca zamieszkania.

Wszyscy oni przekani zostali do dyspozycji władz sądowych.

Czytajcie Prenumerujcie „Expres Zagłębia“

Z CZELADZI

Kradzież w mieszkaniu dentystki

W ub. czwartek o godz. 8 wieczorem nieznani sprawcy dokonali śmiałej kradzieży mieszkaniowej u dentystki Borówny, zam. przy Placu 11 Listopada w Cz. lądzi.

Dentystka p. B. często wieczorami wyjeżdża z Czeladzi do Sosnowca lub Katowic, zostawiając w domu tylko służącą. Słabo strzeżone mieszkanie nie uszło widocznemu uwadze złodziei, którzy postanowili złożyć dentystce podczas jej nieobecności wieczorową „wizytę“.

Złodzieje do mieszkania dostali się przez drzwi przy pomocy dobranego łucza. Mając sporo wolnego czasu załadowali futra oraz kosztowniejszą garderobę, de walizek poszkodowanej i niespostrzeżeni przez nikogo uciekli.

Wartość skradzionych przedmiotów wynosi zgórą 2 tys. złotych. Trzeba zazna-

czyć, że w domu tym znajduje się oddział K. K. O. do którego swego czasu usiłowali włamać się kasiarze krakowscy, lecz zostali przez policję ujęci.

—xx—

(c) SYNDYKAT SKÓR PRZY CECHU RZEŹNIKÓW. Swego czasu istniał syndykat skór przy ceczu rzeźników w Czeladzi, który został przez pewne jednostki rozbity. Obecnie rzeźnicy czeladzcy doszli do przekonania, że są wyzyskiwani w różny sposób przez pośredników, więc postanowili ponownie syndykat ten powołać do życia.

Do syndykatu, któremu władze powiatowe przysły z pomocą przez przydział 16 ton soli przemysłowej przystąpili prawie wszyscy rzeźnicy.

Podobne syndykaty tworzą się w innych miejscowościach Zagłębia.

Z ZAWIERCIA

Program Tygodnia LOPP.

27 bm. godz. 10-ta — Nabożeństwo w kościele parafialnym. Godz. 11-ta — Korowód propagandowy OPLG. przejdzie ulicami: Pierackiego, Piłsudskiego, Tupeł, Stary Rynek, Marszałkowską, Paderewskiego, Chmielną, Pomorską, 3 Maja. po czym nastąpi rozwiązanie korowodu. Godz.

14-ta — Zabawa ludowa z wielką loterią fantową w parku miejskim. Godz. 16-ta — Konkurs baloników o nagrody, który odbędzie się w parku miejskim.

W razie nieporozumienia loteria fantowa odbędzie się w domu ludowym o godz. 14 ej. Przez cały dzień zbiórka uliczna.

Z OLKUSZA

Rozbrajająca ofiarność na czerwonych hispanów

Czytając prasę zagłębiowską musi uderzyć jeden fakt, mianowicie, że robotnicy niektórych fabryk w pow. olkuskim (papiernia „Kluze“ i cementownia w Ogrodzieńcu) na zebraniach swoich zadeklarowali pewne ofiary na rzecz rodzin poległych w Hiszpanii w walkach przeciwko powstańcom.

Ofiarność jest rzeczą szczytną, o ile przyświeca jej piękny cel, a zwłaszcza ofiarność robotnika, żyjącego dzisiaj w ciężkich warunkach z rodziną. Ale na miłość Boską ci ofiarni robotnicy na czerwonych Hiszpanów powinni wiedzieć, że w tym samym powiecie olkuskim obok

nich jest z górą 12 tys. osób głodnych, potrzebujących stokroć większej pomocy. Ci ludzie nie są sprawcami swego własnego losu, jak dalecy i obcy — w Hiszpanie.

Czy zamiast ofiar na obcych zagranicą, walczących za obce nam „ideały“ nie lepiej złożyć ofiarę na głodujących braci i bliskich?

A obecnie nadarza się właśnie najlepsza sposobność, bo olkuski powiatowy komitet Funduszu Pracy przystępuje do wielkiej akcji zbiórkowej na rzecz bezrobotnych dla przetrwania ciężkiej zimy i liczy na dużą ofiarność zarówno pracującego robotnika, rolnika jak i inteligenta.

Uszło mu bezkarnie

Mieszkaniec Będzina Bolesław Socha (Okrzei 39) skazany został wczoraj przez sąd okręgowy w Sosnowcu na trzy miesiące aresztu za krzywoprzysięstwo.

Karę sąd mu darował, gdyż z powodu fałszywego zeznania Sochy, dla wymiaru sprawiedliwości nie wynikła żadna szkoda.

—xx—

Program uroczystości XIII Tygodnia LOPP. w Myszkowie

Pod przewodnictwem mag. Szydłowskiego w lokalu Zarządu Gminnego odbyło się zebranie organizacyjne Komitetu 13 Tygodnia LOPP. w Myszkowie w skład którego zostali zaproszeni pp.: wójt gminy jako przewodniczący, Janoska Zan jako sekretarz oraz członkowie: Maria Jędrzejkiewiczowa, mag. Stefan Szydłowski, Marian Krawczyński, Franciszek Nadrowski, Kazimierz Piątkowski, Karol Hubicki, inż. Karol Guzik, Henryk Mierzwa i Edward Barez.

Po ukończeniu się Komitetu opracowany został program uroczystości, a mianowicie: 27 września o g. 8 rano zbiórka wszystkich organizacji przy zbiegu ulic Kościuszki i Bauerertztów, godz. 8-50 wyjazd do kościoła na nabożeństwo po nabożeństwie pochód udaje się na plac Piarackiego gdzie nastąpi rozwiązanie pochodu, o godz. 18 w sali domu ludowego przy fabryce papieru odbędzie się odczyt.

W dniu 27 września to jest w niedzielę w całej gminie Myszków odbędzie się kawa sta uliczna, a w ciągu całego tygodnia LOPP zbiórka ofiar na listy składek na rzecz LOPr.

(c) ZW. PRACY OBYW. KOBIET NA F. O. N. Na ręce p. starosty olkuskiego wpłynęła kwota 30 zł. na FON., jako samorządna ofiara Zw. Pracy Obyw. Kobiety w Ogrodzieńcu. W liście związek przeprasza, że jako organizacja biedna, więcej dać nie może, lecz ofiarę tę daje z serca. Pieniądze zostały przekazane do właściwego komitetu F. O. N.

(c) POSIEDZENIE „SZARWARKOWE“. W dn. 24 bm. wieczorem pod przewodnictwem burmistrza Majewskiego odbyło się posiedzenie rady m. Olkusza, poświęcone uchwaleniu szarwarku przez miasto z k a t u e w ulic: Cegielińskiej, Skalne i części Augustjańskiej. Poza tym burmistrz złożył sprawozdanie z gospodarki miasta za ostatni okres.

XXVI

— Jesteś nareszcie! — zawołał z radością artysta, biegnąc ku młodzieńcowi i wiodąc go do krzesła. Raul, zmuszony iść przed siebie, krzyknął boleśnie.

— Co ci jest? — pytał Edmund niespokojnie.

— Zwichnąłem nogę.

— Eh! to drobnostka... wkrótce się wyleczysz. Wiadomości... mów jaknaj przedziej.

— Wogóle dobre.

— Owidiusz Soilveau?

— Aresztowany.

— Aresztowany... czy podobna? — zawołał Edmund z zdumieniem.

— Tak... dzięki zrzeczności Amandy

Opowiem panu wszystko w skróceniu, lecz najprzód pozwól mi usiąść, stać dłużej nie jestem w stanie.

Artysta przysunął fotel, na którym usiadł Duchemin, odetchnąwszy z ulgą.

— Mówże... mów teraz! — wołał Castel niecierpliwie. Cóż się dowiedział Paweł Harmant?

— Paweł Harmant umarł.

— Co?... ojciec Marii umarł? — za

wołał Edmund w osłupieniu.

— Ja nie mówię o ojcu Marii — odrzekł Duchemin — lecz o człowieku, którego nazwisko przybrał ów nędznik

Prawdziwy Paweł Harmant zmarł przed dwudziestu pięciu laty w genewskim szpitalu, a ów mechanik z Courbevoie, milioner, szanowany powszechnie i poważany, podszedł się pod nazwisko tamtego, aby ukryć swoje.

(c. d. n.)

SPRAWIEDLIWOŚĆ ZWYCIĘŻA!

POWIEŚĆ

355.

— Jakób Graud! — zawołał — list pisany przez Jakóba Garauda do Joanny. Boże... mój Boże!.. gdybyż to był... I poczęł czytać przyrywającym głosem:

„Kochana moja Joanno!

„Wczoraj ukazałem ci w bliskiej przyszłości majątek dla ciebie i twoich dzieci. Obecnie, mogę ci to przyrzec w sposób niezawodny. Jutro zostanę bogatym, lub co najmniej środkiem do zebrania wielkiego majątku znajdą się w moim ręku. Zostanę posiadaczem wynalazku, który mi przyniesie korzyści nieobliczone, a na eksploatację tegoż, będę miał przeszło dwieście tysięcy franków.“

„Porzuć więc proszę, Joanno, wszelkie fałszywe skrupuły! Pomyśl o swoich dzieciach, które się staną moimi, a ta myśl niechaj ci doda odwagi. Będę cię oczekiwał dziś w wieczór o jedenaście, wraz z małym Jurasiem na moście w Charenton, skąd zaprowadzę cię w bezpieczne schronienie, z którego jutro wyjedziemy na obczyznę, by

tam żyć w szczęściu i bogactwie.“

„Opuść bez żalu ów dom, z którego właściciel wypędza cię; pośpiesz ku temu, który cię kocha i na zawsze ci wiernym pozostanie. Gdybyś nie przysłała Joanno... nie wiem ku jakiej ostrożności rozpacz popełniłby mnie mogła!“

„Wszak mam nadzieję, że przyjdiesz.“

Jakób Garaud.“

dnia 7 Sierpnia 1861 roku.

— Na Boga! — zawołał artysta, po przeczytaniu — ależ to jest ten list, o którym Joanna Fortier sądziła, iż został spalony w czasie pożaru. Jest to ów dowód jedyny jej niewinności, o którym zawsze mówiła, jakiego wzywała bezprześcannie nieszczęśliwa! A ten dowód tak blisko niej się znajdował! Biedna kobieta! fatalnie ciążył widocznie nad nią. Treść tego listu wyświeciła wszystko, nie ulega ona zaprzeczeniu.

— Jakób Garaud przyszedł z tysiącach franków, a ukradł osiemset

204.

Będę wam towarzyszyła, mój wuj — pośpieszyła odpowiedzieć siostra Maria — za nic w świecie nie odstąpiłabym mojej kuzynki nieco jeszcze sła bej.

— Brawo! zawołał bankier; — pozostaje nam więc tylko wyjechać, co uczynimy pojutrze bez opóźnienia.

Aniela się uśmiechnęła. Myślała sobie:

— A! przynajmniej na jakiś czas pozbędę się widoku tego Arnolda Desvignes.

Arnold zaś odgadywał:

— Zakonnica niewątpliwie zobaczy się jutro z Misticotem i będzie z nim miała naradę; Trilby wszelako, przez Scotta powiadomiony, będzie się miał na baczności.

— Tak więc wszystko załatwione zostało i przez czas obiadu nie mówio no już więcej o podróży.

O dziewiątej siostra Maria odprowadziła pannę Verriere do jej pokoju, ponieważ doktor nakazał, ażeby chora wcześniej udawała się na spoczynek.

— Ach! ta wizyta doktora była dla nas fatalną... — rzekła Aniela do swej kuzynki. — Przyspiesza ona wyjazd, który właśnie opóźnić należało.

— Przede wszystkim zdrowie... uko chane dziecko! — odpowiedziała siostra Maria.

— W jaki więc sposób będziesz się mogła widywać z tym młodym chłop

cem, który tak wiernie nam służy?

— Będzie to mniej dogodne, lecz da się zrobić w każdym razie. Zamiast w Paryżu, na wsi widywać się z nim będę.

— Uprzedzisz go więc o tym, co za szło?

— Tak... w dniu jutrzejszym.

— Lecz jakież środki ostrożności przedsięwzięmiesz w Malnoue, by nie zwrócić uwagi służących na porozumiewanie się z Misticotem.

— Nie jeszcze nie wiem... pomyślę nad tem... noc dobrą radę przynosi.

XXIV.

— A więc, droga kuzynko — zaczęła Aniela po chwili milczenia — skoro znalazłaś sposób na pogodzenie tej sytuacji, wyznam ci szczerze, iż rada jestem bardzo temu wyjazdowi. Zda je mi się, tam swobodniej o nim myśleć będę, a co więcej, nie będę miała codziennie przed oczyma tego naszego wspólnego wroga.

— Oby tylko mój wuj nie powziął myśli zaproszenia do Malnoue pana Desvignes — szepnęła siostra Maria — lub aby on się tamże sam nie zaprosił...

— Och! nie mów tego... — zawołała Verriere, blednąc — Gdyby nastąpiło coś podobnego, to zamiast ozdrowieć, powtórniebym zachorowała. Dla odsunięcia się to od niego pragnę wyjechać noue, rozpacz by mnie ogarnęła... są-

z Paryża. Gdyby on przybył do Mal-dzilibym, że Bóg mnie opuścił...

— Nie trwóżmy się przedwcześnie pamiętaj jednak, że na wszystko przy-gotować się trzeba — odpowiedziała zakonnica. — Przypuściwszy, iż paa Desvignes nie zamieszka na wsi u twe-go ojca, co mam nadzieję, spodziewać się jednak potrzeba, iż w każdą nie-dziele, będziemy mieli jego odwiedzi-ny. Jak myśleć, ażeby z tego nie ko-rzystał. skoro cię kocha i pragnie cię zaślubić...

— A! niech przeklęta będzie ta mi-łość! Dlaczego mi o niej mówisz? — zawołała z uniesieniem Aniela. — Od kilku dni zdawało mi się, jakby ten człowiek zaniechał swoich projektów i groźb swoich. Poczytałam wierzyć, iż zniechęcony moim oporem, zaprze-stał myśleć już o mnie.

— Żle sądzisz... jego pozorna obo-jętność mocniej mnie zatrzyma nad jego miłosne uniesienia. Zresztą, od-suśmy obawy... Nie opuszczę cię... Bę-dę czuwała nad tobą, a Bóg użyczy nam swojej opieki.

Pozostawiając chwilowo obie ku-zynki, wrócił do Pawła Beraud, Eu-geniusza Loiseau i Willa Scotta, który przedstawił się swym nowym przyja-cielom pod nazwą „burgundczyka”.

Wszyscy trzej zajęli oddzielny ga-binet w restauracji Vachetta, a wy-próżnione butelki, stojące gromadnie na stole, przekonywały, iż obiad obfi-cie skrapiany był winem. Loiseau, nie wytrzeźwiony jeszcze zupełnie z poprzedniej popołudni, wprędce się upoił.

Beraud, pragnąc się oszołomić, pił również nad miarę. Obdarzony jednak silnym temperamentem, nie upił się zwierzęco, zupełnie, ale jak nazywa-wa się w gminnym języku „podeiał się tylko” był w złotym humorze.

Do tego to właśnie chciał doprowa-dzić ów burgundczyk, a raczej Will Scott, który przy całej przytomności umysłu, udawał z wysokim talentem

pijanego, na którą to komedię pozwo-lił się schwytać Beraud.

Loiseau, w pół leżąc, na stole, pod-trzymywał głowę rękoma, wchłaniając w siebie wino, jak w beczkę.

Beraud wraz z burgundczykiem za-częli trzecią butelkę szampana. pro-wadząc dalej rozpoczętą rozmowę.

— Tak więc... — mówił Will Scott do Pawła — pozbyłeś się nareszcie swej kuli, zwinąłeś swój bazar i otóż jesteś wolny, jak wróbel na dachu Pa-lais - Royal.

— To... to... jak wróbel! — rzekł Beraud, któremu język z trudnością się obracał, a oczy mgłą zachodziły.

— A gdzież się osiedliła ta twoja quasi małżonka ze swym piśkleciem?

— Nie wiem... lecz wkrótce będę się starał powiadomić o tym. To jest najlepsze, że Joanna nie wie, ani gdzie mieszkam, ani gdzie urzęduję. Doskonale się urządziłem.

— O! mądrym jesteś, jak widzę... — rzekł Scott. — Wiem ja, dlaczego tak wprędce pozbyłeś się swej kuli.

— Jeżeli wiesz, powiedz dlaczego?

— Otóż dlatego, że inną sobie za-wróciłem głowę, z którą radbyś był prowadzić gospodarstwo... No! mów... nieprawda?

Pomimo pijaństwa, Beraud roze-śmiał się z zadowoleniem.

— No... no... — wyjąknął — by-ć może... Lecz mówisz o tym na chybił traf, próbujesz, by mnie wyciągnąć na słowo... Ale tej drugiej ty nie znasz.

— Chcesz, ażeby ci ją wymienił

— Naprawdę... nie zgadniesz...

— Nie zgadnę!

— Nie!

— A więc o butelkę szampana...

natychmiast jej nazwisko wymienie...

— Trzymam... o butelkę szampana.

(c. d. n.)

Trzy aktualne postulaty rolnictwa

Na odbytych ostatnio walnych zgromadzeniach Okręgowych Towarzystw Organizacji i Kółek Rolniczych, wśród wielu poruszonych zagadnień wysunęły się na czoło trzy postulaty, uważane przez rolników za najaktualniejsze i najpilniejsze do realizacji.

Postulatami tymi są:

1) do Funduszu Pracy o przyznanie większych kredytów na zatrudnienie bezrobotnych wiejskich przy budowie dróg, robotach meljoracyjnych i w przemyśle lnianym;

2) do Państwowego Banku Rolnego o zmniejszenie zobowiązań z tytułu meljoracji, zwiększenie i udostępnienie kredytu pod zastaw zboża, zmniejszenie zobowiązań za grunta, nabyte z parcelacji PBR, i wreszcie udostępnienie kredytu dla spółdzielni, a szczególnie dla mleczarni spółdzielczych;

3) do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o udostępnienie dzieciom wiejskim ukończenia 7-klasowej szkoły powszechnej, oraz dalszych nauk.

Nowa kapituła orderu Odrodzenia Polski

W związku z upływem 3-letniej kadencji kapituły orderu Odrodzenia Polski P. Prezydent R. P. powołał na okres 3-letni nową kapitułę w następującym składzie: 1) Leon Berbecki, gen. dywizji inspektor Armii, 2) Bernard Chrzanowski, senator, 3) prof. Wacław Makowski, 4) Aleksander Osin-ski, 5) Władysław Raczkiewicz, 6) Wacław Sieroszewski, 7) Kazimierz Sosnkowski, 8) Lucjan Żeligowski, jako zastępcy Roman Górecki, 2) Wojciech Jastrzębowski, 3) Zofia Szlękeczówna, 4) Ferdynand Zarzycki.

W dniu 24 dm. na posiedzeniu nowej kapituły dokonano wyboru kancle-rza, sekretarza i skarbnika orderu. Kancelerem wybrany został przez aklamację gen. dywizji Kazimierz Sosnkowski, sekretarzem Aleksander Osin-ski, skarbnikiem Bernard Chrzanowski

Z KIELC

Ujęcie sprawców krwawego napadu

Policja ujęła sprawców krwawego napadu na St. Rogalę i innych gospodarzy we wsi Sudełki pow. miechowskiego.

Bandyci uzbrojeni wówczas w rewolwery po steroryzowaniu jadących pobili ich do utraty przytomności, a następnie zrabowali im 674 zł. gotówki i zbiegli.

Aresztowani są: St. Gaweł z Gruczowa, u którego podczas rewizji znaleziono 125 zł., pochodzące z rabunku oraz ślady krwi na ubraniu i koszuli. Drugi St. Musiał i trzeci Fr. Gaweł, u którego znaleziono 78 zł. pochodzące z rabunku.

Bohaterski Hipek

Godzinami siadywał Hipolit Bułka u narzeczonej Wandzi i opowiadał o swych bohaterstwach.

Bo nie ulega kwestii, że Hipolit Bułka był prawdziwym bohaterem. Cóż z tego, że nie dokonał w życiu ani jednego boha-terstwa. Czy to jego wina, że nie miał oka zj?

Ale chciał, bardzo chciał.

Rozglądał się po ulicach, czy ktoś kogoś nie poniósł, czy komuś nie grozi niebezpie-czeństwo, czy ktoś nie ginie w płomien-niach? Nie. Los mu nie sprzyjał.

Ale za to w marzeniach Hipolit Bułka dokonywał wielkich czynów. Ratował setki tonących, poskramił rozpedzone konie ratował z płomieni dzieci i starców.

I o tych właśnie czynach opowiadał z pa-tem swojej narzeczonej Wandzi. Narze-czona słuchała z zachwytem i od czasu do czasu wzdychała tęsknie:

— Chciałabym cię choć raz przy takim fakecie zobaczyć. Żeby choć jakiś pożar. I żebyś ty z płomieni ludzi ratował.

— Owszem — przyrzekał Hipolit — jak będzie okazja, to zobaczysz. Ale musielibyś wy na wieś pojechać. Bo w mieście straż ogniowa cywilów do ratowania nie dopuszcza.

Ale czas płynął, Hipolit Bułka nie do-miósł narzeczonej słabnie. Postanowił konywać żadnego bohaterstwa i czuł, że działać. Poszedł do serdecznego przyjaciela. Wyznał mu wszystko i powiedział

— Kazik! W niedzielę o trzeciej musisz tonąć! Musisz to dla mnie zrobić. Ja aku-ż st. z Wandzią będę przechodził i cię w- ratuję. Inaczej cały szacunek dziewczyny dla mnie straci.

Przyjaciel nie odmówił. I w niedzielę, punktualnie o trzeciej, gdy Hipolit Bułka z narzeczoną spacerował w umówionym miejscu, kąpiący się obok w stawie Kazik zaczął tonąć i wzywać ratunku.

Hipolit sięgnął marynarkę, zerwał kra-waś z szyi i skoczył do wody.

Wandzia trzęsała się z zachwytem, a tona-cy przyjaciel lykał wodę i syczał niecier-pliwie:

— Hipek! Przedzaj ratuj do cholery!

Ale Hipek nie ratował. Zapomniał bo-wiem zupełnie o jednym. Zapomniał, że nie umie pływać i sam zaczął tonąć.

Nie było rady. Tonący przyjaciel prze-siał tonąć i wyciągnął Hipolita Bułkę na brzeg.

Przemoczony i upokorzony stanął Hi-polit przy bladej z oburzenia Wandzi.

Widział Wandzia — mruknął — ja już tyle topielców wyratowałem, że mi się chciało raz odwzajemnić. I teraz topielec mnie wyciągnął.

Czy jesteś członkiem L. O. P. P.

(k) URZĘDNICY NA F. O. N. Urzęd-nicy urzędu wojewódzkiego w Kielcach postanowili jednomyślnie przeznaczyć na FON. kwotę w wysokości jednorazowo go zarobku.

(k) WOJSKO W WOJ. KIELECKIM KUPUJE ZBOŻE BEZPOŚREDNIO OD ROLNIKÓW. Akcja bezpośrednich do-staw zboża dla wojska na terenie woj. kieleckiego poczyniła w roku bieżącym dość znaczne postępy. Odnosne władzo wojskowe założyły w Kielcach punkt sku-pu zboża, przewidując odbiór żyta i owsa w każdy wtorek i piątek w ciągu naj bli-szych kilku miesięcy. Pozwoli to zainter-esowanym rolnikom z terenu pow. kielec-kiego oraz niektórych powiatów okolicz-nych dostarczać zboże furmankami do ma-gazynów wojskowych w Kielcach, tym'az dziej, iż przyjmowane będą każde ilości.

Rolnicy z dalszych okolic przystąpili do organizacji dostaw wagonowych za po-średnictwem spółdzielni oraz kółek rolni-czych.

Przedłużenie polskiej komunika-cji do Aten

Z dniem 3 października r. b. półu-dniowa polska linia lotnicza, biegnąca z Polski poprzez Rumunię, Bułgarię i kończąca się w Salonikach (w Grecji), przedłużona zostanie aż do Aten. Dzię-ki temu z jednej strony zostaną połą-czone polską linią lotniczą stolice Pol-ski, Rumunii, Bułgarii i Grecji, z dru-giej zaś linia ta będzie dalszym ogni-wem w tworzeniu polskiego połączenia lotniczego z Polski do Palestyny.

W okresie jesieni i zimy samoloty polskie kursować będą między War-szawą a Atenami przez Lwów, Czer-niowce, Bukareszt, Sofię i Saloniki, o-raz z powrotem raz w tygodniu, przy-czym droga ta, wynosząca około 2.000 km., przebywana będzie w ciągu dwóch dni (około 8 godzin). W okresie letnim przelot z Warszawy do Aten odbywać się będzie w ciągu jednego dnia.

ZE SPORTU

Jak kolarze niemieccy „wygrali” wyścig w Warszawie

W środę wieczorem na Dynasach rozegrany został międzynarodowy trzygodzinny amerykański wyścig parami przy udziale kolarzy niemieckich i polskich.

Wyścig ten wzbudził duże zainteresowanie i zgromadził na trybunach rekordową ilość 6 tys. widzów. Połowa publiczności tworzyła młodzież, która zachowywała się bardzo niekarnie przy końcu wyścigu dopuściła się wykroczeń, jak rzucanie na tor kawałków desek wyrwanych z trybun czy barier, rzucanie gwoździ, szkła, kamieni i pluskiewek. Gdyby nie obecność na torze policji, doszłoby napewno do gorszych jeszcze wypadków.

Powód tych incydentów był dość banalny, ale stawiający sportową dyscyplinę Niemców w dwuznacznym świetle. Oto na przedostatnim finiszu zawodnik niemiecki Ruland nieprawidłowo przepuścił drugiego zawodnika niemieckiego Schultze do tego toru z lewej strony, ułatwiając mu wygraną finiszu. W myśl przepisów nie na finiszu dozwolone jest jedynie góra z prawej strony. Rozległy się długotrwałe gwizdy i rzucanie na tor wymienionymi wyżej przedmiotami. Nie pomogło tutaj nawet ogłoszenie przez megafon, że komisaż sędziowska zdecydowała się Niemcom nie zaliczać punktów w tym finiszu za nieprawidłową jazdę. Protesty z trybun

trwały przez cały czas, a gdy po zakończeniu wyścigu okazało się, że para niemiecka Schultze - Hupfeld, mimo straty punktów w przedostatnim finiszu bieg wygrywa, protesty wznowiły się jeszcze. Zaczęły wioną młodzież nie mogła zrozumieć, że mimo wszystko zwycięstwo odniosła para niemiecka. Doszło nawet do tego, że jeden z kolarzy niemieckich został zraniony w twarz spadającym nań kawałkiem szkła.

Po zawodach miało się odbyć na torze rozdanie nagród i wręczenie wiązanek kwiatów dwóm zwyciężcom drużynom. Ze względu jednak na skandaliczne zachowanie się widzów, prezes Pol. Zw. Tow. Kolarzy pułk. Gebel zdecydował słusznie, że w takich warunkach nie można dokonać wręczenia kwiatów i uroczystości zakończenia wyścigu odwołano. Światła na torze zostały zgaszone a policja opróżniła trybuny.

Ostateczny wynik wyścigu przedstawia się następująco: 1) Hupfeld - Schultze (Niemcy) 45 pkt.; 2) Popończyk - Staryński 42 pkt.; 3) Olecki - Napierała 39 pkt.; 4) Kapiak - Keliszek 25 pkt.; 5) Dułachny Ruland (Niemcy) 20 pkt.; 6) M. Kapiak Włodarczyk 14 pkt.; 7) Stahl - Faige o jedno okrążenie w tyle. Ogółem w trzy godziny przebyto 120 km. 120 mtr.

ISOHOŁO W KATOWICACH.

Sekcja lekkoatletyczna KPW, w Katowicach projektuje urządzić w październiku br. wielkie zawody lekkoatletyczne z udziałem znanego biegacza fińskiego, mistrza olimpijskiego w biegu na 3 klm. z

JAK UCHŁONIĆ SIĘ PRZED CZERWONKĄ?

Rok rocznie w porze dojrzewania owoców wydarzają się liczne wypadki czerwoności, zwanej również dezenterią.

Jak uchronić się przed czerwonością? Ochrona przed tą chorobą jest nie trudna, gdyż przenosi się ona tylko drogą pokarmową. Należy zachowywać bezwzględną czystość rąk przed każdym jedzeniem i uważać na jakość pokarmów, a zwłaszcza na mleko, owoce i jarzyny. Mleko w czasie epidemii powinno być przed spożyciem bezwzględnie przegotowane. Owoce muszą być przed jedzeniem myte wodą przegotowaną. Unikajcie też jedzenia owoców słodkich, zwłaszcza przy niedyspozycjach żołądkowych. Wszystkie pokarmy należy chronić przed muchami, gdyż muchy przenoszą zarazki czerwoności z odchodów człowieka do takich domów, gdzie jeszcze nikt nie chorował. Nie stykać się z chorymi lub osobami, podejrzanymi o czerwoność, bo na ich rękach lub odzieży są zazwyczaj zarazki czerwoności.

Dużą uwagę trzeba zwrócić na czystość ustępów. Odchody człowieka chorego należy zalać płynem dezynfekującym, np. makiem wapiennym, tj. świeżym rozcynem wapna (1 kg. wapna niegaszonego na 4 litry wody). Bieliznę chorych można odkażać przez wygotowanie przez kwadrans w wodzie z 2 proc. domieszką sodu. Należy uporządkować studnie i zwrócić uwagę, czy nie ma zacieków z klozetów, cieków ulicznych, gnojowisk itd.

PRZYCHODNIA LECZNICZA

chorób wenerycznych i skór. „Pomoc”
SOSNOWIEC, SIENKIEWICZA 17-a
Czynna: 11-1 i 5-8 pp., w święta: 11-1
Wizyta 3 złotych.

proszki dla dorosłych ze zn. fabry
KOWALSKINA
stosuje się przy uporczywych
BÓŁACH GŁOWY

Wydawca Helena Mensiorska.

MEBLE

wykwintne tanio kupisz jedynie w firmie

Słaski Dom Mebli

KATOWICE, 3 MAJA 19. Tel. 312-77

Filja

Katowice, Marszałka Piłsudskiego 4

Tel. 332-71.

Filja

Chorzów I. Sobieskiego 2. Tel. 415-64.

Dogodne warunki. — Dostawa bezpłatna.

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskim, Sp. Akc. w Sosnowcu

podaje do wiadomości Szanownych Odbiorców prądu, że w niedzielę dnia 27 bm., wyłączony będzie prąd w Sosnowcu w dzielnicy „Stary Sosnowiec” na przeciąg czasu od godz. 6 rano do godz. 12 w południe.

KINO
ZAGŁĘBIE

DZIŚ!

Najpiękniejsza para artystów WARNER BAXTER i MYRNA LOY w wielkim filmie

Broadway Bill

Film dla wszystkich.

Dla wesółych — humor. Dla żądnych wrażeń — sensacja. Dla zdolnych do wzruszeń — dramat.

NADPROGRAM: TYGODNIK PATA

Początek seansu o godz. 17.30.

KINO
Palace

DZIŚ WIELKIE ŚWIĘTO W SOSNOWCU

Uroczysta premiera

„Pasteur”

W roli głów. PAUL MUNI.

Uprasza się PT. Publiczność o przybycie na początek seansów o godz. 5.30, 7.30, 9.30.

Kino RIALTO Sosnowiec Warszawska 18

NAJJASNIEJSZA GWIAZDA NA FIRMAMENCIE FILMOWYM

Freddie Bartholomew

W NAJPIĘKNIEJSZYM FILMIE WIELKICH WZRUSZEŃ, UŚMIECHÓW. i LEŻ p. t.

MAŁY LORD

ZMARTWIONY.

Pan Kon i Flakon, nowo upieczeni maitzenkowie, po roku spotykają się.

— Ach moja żona, to niebiańskie stworzenie — powiada jeden.

— Moja niestety jeszcze żyje! — wzdycha drugi.

W SZKOLE.

— Powiedz mi, Gamgalski, jakie rzadkie zwierzęta żyją w naszych lasach.

— Słonie, proszę pana.

— Przecież słonie nie żyją w naszych lasach!

— Dlatego są właśnie taką rzadkością panie profesorze.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE

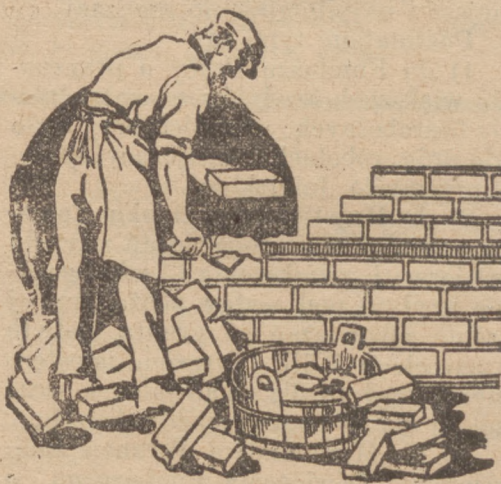
UCZNIA LUB UCZENICĘ do lat 15-tu przyjmę na praktykę. Zakład zegarmistrzowski Sosnowiec, Czysła 7. W. Niepołomice. POMOC ślusarska i chłopcy potrzebni. Zgłaszać się: Sosnowiec, Żytnia 13.

KUPNO I SPRZEDAŻ

SPRZEDAM tanio warsztaty stolarskie, tokarkie do drzewa i różne narzędzia molarstwo - stolarskie oraz maszyny do pisania. Zgłoszenia od godz. 15-18. Sosnowiec, ul. Szopena 6/3 m. 7.

LIQYTACJA. Dnia 6 października br. odbędzie się sprzedaż w Sądzie Grodzkim w Dąbrowie Gór. 3/4 posesji w Dąbrowie, ul. Piłsudskiego 17-19, składających się z zabudowań fabrycznych, domu mieszkalnego murowanego o 20 ubikacjach, garażu i innych zabudowań, oraz placu o pow. 3 morgi 190 pretów. Budynek nadaje się na warsztaty mechaniczne lub inną fabrykację. Cena wywoławcza zł. 56 250. Wadium zł. 7.500. Wiadomość Sąd Grodzki Dąbrowa Gór. lub Bank Udziałowy Sołdzielczy.

Budowa solidnego przedsiębiorstwa kupieckiego

Chcesz mieć solidnie postawione przedsiębiorstwo?

Stawiaj je od fundamentów

Najpewniejszym fundamentem jest kilka większych ogłoszeń, po których kilka drobnych następować może.

W ziemie podwalina pomyślniej konjunktury sezonowej są ogłoszenia

W „EXPRESIE ZAGŁĘBIA”.

ZGUBIONE DOKUMENTY

FEIGLA FRYSZMAN unieważnia zgubiony weksel na 40 zł. płatny 30 października 1936.

ROZNE

SKLEP z urządzeniem oraz ładny pokój kuchnię odstąpię. Wiadomość w „Expresie”.

ZAGINAŁ brzoń z F. M. 7.65 Nr. 244639 oddać do „Expresu Zagłębia”.